עָלוֹן שְׁבוּעִי מִבֵּית 'בְּנֵי אֱמוּנִים'

וְכֹל מַאֲמִינִים

פָּרָשַׁת וַיֵּצֵא

מֵאוֹצְרוֹת אֱמוּנִים

פְּנִינֵי אָמֵן וּתְפִלָּה בַּפָּרָשָׁה

לְהִתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם רָאוּי וְכָשֵׁר

"וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה; וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם" (כח י-יא)

חֲכָמֵינוּ זִכְרוֹנָם לִבְרָכָה (חֻלִּין צא ב) פֵּרְשׁוּ שֶׁכְּשֶׁהִגִּיעַ יַעֲקֹב לְחָרָן שָׁאַל: "אֶפְשָׁר שֶׁעָבַרְתִּי בְּמָקוֹם שֶׁהִתְפַּלְּלוּ אֲבוֹתַי (הַר הַמּוֹרִיָּה) וְלֹא הִתְפַּלַּלְתִּי?" נָתַן דַּעְתּוֹ לְתַקֵּן אֶת דְּרָכָיו וְלַחֲזֹר, וּמִיָּד נַעֲשָׂה לוֹ נֵס וְהִתְקַצְּרָה לוֹ הַדֶּרֶךְ.

מַעֲשֶׂה בִּבְנֵי קְהִלָּה בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית שֶׁצַּר הָיָה בֵּית מִדְרָשָׁם מֵהָכִיל אֶת הַמִּתְפַּלְּלִים הָרַבִּים שֶׁהִתְעַתְּדוּ לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ בַּיָּמִים הַנּוֹרָאִים. בִּקְּשׁוּ הַלָּלוּ לִשְׂכֹּר אוּלָם רְחַב יָדַיִם שֶׁשָּׁכַן בְּקִרְבַת מָקוֹם וְלַעֲרֹךְ בּוֹ אֶת הַתְּפִלּוֹת. כֵּיוָן שֶׁאוּלָם זֶה שִׁמֵּשׁ בְּמַהֲלַךְ הַשָּׁנָה לִמְסִבּוֹת הוֹלֵלוֹת וּפְרִיצוּת, בָּאוּ בִּשְׁאֵלָה לִפְנֵי **הַגָּאוֹן מִטְּשֶׁבִּין זָצָ"ל**, הַאִם מֻתָּר לָהֶם לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ.

בִּתְשׁוּבָתוֹ הֵבִיא הַגָּאוֹן מִטְּשֶׁבִּין אֶת דִּבְרֵי הַגְּמָרָא הָאֲמוּרִים, שֶׁמֵּהֶם נוּכַל לִלְמֹד עַד כַּמָּה חֲשׁוּבָה בְּחִירַת מָקוֹם רָאוּי לִתְפִלָּה: יָכוֹל הָיָה יַעֲקֹב לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל מָקוֹם שֶׁשָּׁהָה, וְלַמְרוֹת זֹאת הִסְכִּים לַחֲזֹר מֶרְחָק עָצוּם כְּדֵי לְהִתְפַּלֵּל בַּמָּקוֹם שֶׁהִתְפַּלְּלוּ אֲבוֹתָיו, וְאַף מִשָּׁמַיִם הִסְכִּימוּ עִמּוֹ כְּפִי שֶׁנִּתָּן לְהִוָּכַח מִכָּךְ שֶׁקָּפְצָה לוֹ הַדֶּרֶךְ. מִכָּאן לָמַדְנוּ עַד כַּמָּה מוֹסִיפָה קְדֻשַּׁת הַמָּקוֹם לַתְּפִלָּה, וְעַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּוַדַּאי שֶׁאֵין לְהִתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם הַמְשַׁמֵּשׁ לְהוֹלֵלוּת וְלִפְרִיצוּת.

'יְשׁוּרוּן' כֶּרֶךְ יג עמ' רע

תְּפִלַּת עַרְבִית רְשׁוּת הִיא

"וַיִּפְגַּע בַּמָּקוֹם וַיָּלֶן שָׁם כִּי בָא הַשֶּׁמֶשׁ" (כח יא)

"'וַיִּפְגַּע' - וְרַבּוֹתֵינוּ פֵּרְשׁוּ לְשׁוֹן תְּפִלָּה... לָמַדְנוּ שֶׁתִּקֵּן תְּפִלַּת עַרְבִית" (רַשִׁ"י).

בְּמַסֶּכֶת בְּרָכוֹת (כז ב) הֵבִיאָה הַגְּמָרָא אֶת דַּעַת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הַסּוֹבֵר שֶׁבְּשׁוֹנֶה מִתְּפִלּוֹת שַׁחֲרִית וּמִנְחָה שֶׁהֵן בְּגֶדֶר חוֹבָה, תְּפִלַּת עַרְבִית אֵינָהּ אֶלָּא רְשׁוּת. רַבִּים תָּמְהוּ בַּמֶּה הִשְׁתַּנְּתָה תְּפִלָּה זוֹ מִיֶּתֶר הַתְּפִלּוֹת?

בֵּאֵר רַבִּי יוֹסֵף **שָׁאוּל נָתַנְזוֹן** מִלְּבוֹב:

מֵעִקָּרָא לֹא בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב לְתַקֵּן תְּפִלָּה חֲדָשָׁה, וְכַוָּנָתוֹ הָיְתָה לְהִתְפַּלֵּל אֶת תְּפִלַּת הַמִּנְחָה שֶׁתִּקֵּן אָבִיו. אַךְ כֵּיוָן שֶׁשָּׁקְעָה לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ טֶרֶם זְמַנָּהּ נִמְצָא שֶׁהִתְפַּלֵּל תְּפִלַּת עַרְבִית, וּמִתּוֹךְ כָּךְ נִקְבַּע לְדוֹרוֹת שֶׁיֵּשׁ לְהוֹסִיף עַל שְׁתֵּי הַתְּפִלּוֹת שֶׁהָיוּ עַד אָז אֶת תְּפִלַּת עַרְבִית. וּמִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִתְכַּוֵּן לְכָךְ יַעֲקֹב מִלְּכַתְּחִלָּה, לְפִיכָךְ נִקְבְּעָה הִיא כִּרְשׁוּת וְלֹא כְּחוֹבָה.

'דִּבְרֵי שָׁאוּל'

כֹּחוֹ שֶׁל נֶדֶר בְּעֵת צָרָה

"וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר" (כח כ)

"'לֵאמֹר' - לְדוֹרוֹת, כְּדֵי שֶׁיִּהְיוּ נוֹדְרִים בְּעֵת צָרָתָן" (ב"ר ע א).

אָסוֹן נוֹרָא אֵרַע לִפְנֵי כִּשְׁלוֹשׁ מֵאוֹת שָׁנָה בָּעִיר לְבוֹב; מַחְסַן חָמְרֵי נֶפֶץ שֶׁהִתְפּוֹצֵץ בְּפֶתַע פִּתְאוֹם גָּרַם לְבָתִּים רַבִּים בָּרֹבַע הַיְּהוּדִי לִקְרֹס עַל יוֹשְׁבֵיהֶם. רַבִּים מִיהוּדֵי לְבוֹב נֶהֶרְגוּ בְּאוֹתוֹ אָסוֹן, וּבֵינֵיהֶם אִשְׁתּוֹ וּבִתּוֹ הַצְּעִירָה שֶׁל הַגָּאוֹן **בַּעַל 'פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ' זִיעָ"א**. אַף הַ'פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ' עַצְמוֹ נִקְבַּר תַּחַת הַהֲרִיסוֹת בְּלֹא יְכֹלֶת לְהֵחָלֵץ, וּבְתוֹךְ עֹמֶק צָרָתוֹ הָלַךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אָבִינוּ וְנָדַר נֶדֶר לַה', כְּפִי שֶׁהֵעִיד עַל עַצְמוֹ בְּהַקְדָּמָתוֹ לְסֵדֶר נָשִׁים:

"אָז אָמַרְתִּי, עוֹדֶנִּי בְּתוֹךְ הַגַּל: אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וְהוֹצִיאַנִי מִן הַמָּקוֹם הַזֶּה לְשָׁלוֹם וְיִבְנֶה לִי בַּיִת נֶאֱמָן לְהַרְבּוֹת גְּבוּלֵי בְּתַלְמִידִים, לֹא אֶמְנַע עַצְמִי מִכָּתְלֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלִשְׁקֹד עַל דַּלְתֵי הָעִיּוּן בְּסוּגְיַת הַשַּׁ"ס וּפוֹסְקִים וְלָלוּן בְּעָמְקָהּ שֶׁל הֲלָכָה... אֲנִי טֶרֶם אֲכַלֶּה לְדַבֵּר הַדְּבָרִים אֶל לִבִּי, שָׁמַע ה' בְּקוֹל עָנְיִי וְנָתַן לִי מַהְלְכִים בֵּין הָעֹמְדִים כְּמִין שְׁבִיל מַמָּשׁ נַעֲשָׂה לִי וְיָצָאתִי בְּשָׁלוֹם בְּלִי פֶּגַע... אָז יָדַעְתִּי נֶאֱמָנָה כִּי מֵה' הָיָה הַדָּבָר".

לְהַקְפִּיד לוֹמַר: 'אִם יִרְצֶה ה"

"וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי" (שָׁם)

אֶחָד מֵחֲסִידָיו שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ בַּעַל 'תּוֹרַת חַיִּים' מִקּוֹסוֹב בָּא לְהִפָּרֵד מֵרַבּוֹ אַחַר שֶׁהִסְתּוֹפֵף בְּצִלּוֹ מֶשֶׁךְ זְמַן מָה. הוּא סִפֵּר כִּי בְּתָכְנִיתוֹ לִנְסֹעַ לָעֲיָרָה זַאבֶּלְטוֹב. שֶׁלֹּא כְּדַרְכּוֹ נִמְנַע הָרַבִּי מִלְּבָרְכוֹ בְּבִרְכַּת הַדֶּרֶךְ. נָסַע הֶחָסִיד, אֶלָּא שֶׁעַד מְהֵרָה נֶאֱלַץ לָשׁוּב עַל עִקְבוֹתָיו, הוֹאִיל וְהַגֶּשֶׁר שֶׁעָלָיו הָיָה אָמוּר לַחֲצוֹת אֶת הַנָּהָר קָרַס תַּחְתָּיו, וְדַרְכּוֹ נֶחְסְמָה.

מִשֶּׁשָּׁב הָאִישׁ לְקוֹסוֹב, הִבִּיעַ תְּמִיהָתוֹ בִּפְנֵי הָרַבִּי: "מַדּוּעַ שָׁתַק רַבֵּנוּ כְּשֶׁשָּׁאַלְתִּי לְדַעְתּוֹ וְלֹא אָמַר לִי מֵרֹאשׁ שֶׁלֹּא כְּדַאי לִי לִנְסֹעַ עַתָּה לְזַאבֶּלְטוֹב?"

"אַף אֲנִי כָּמוֹךָ, לֹא יָדַעְתִּי אֶת הֶעָתִיד לִהְיוֹת", הֵשִׁיב לוֹ הָרַבִּי עַל אֲתַר, "אֶלָּא שֶׁבְּעֵת שֶׁסִּפַּרְתָּ לִי עַל תָּכְנִיתְךָ לָצֵאת לַדֶּרֶךְ מִבְּלִי לְהוֹסִיף אֶת הַמִּלִּים הַמִּתְבַּקְּשׁוֹת מֵ'עֶרְלִיכֶער אִיד': 'אִם יִרְצֶה ה", הֵבַנְתִּי שֶׁלֹּא תַּצְלַח דַּרְכְּךָ וְעַל כֵּן לֹא בֵּרַכְתִּיךָ בְּבִרְכַּת הַדֶּרֶךְ". הוֹסִיף הָרַבִּי וְאָמַר: "דָּבָר זֶה לָמַדְתִּי מִיַּעֲקֹב אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְכָךְ יֵשׁ לְפָרֵשׁ אֶת שֶׁהֵעִידָה עָלָיו הַתּוֹרָה: 'וַיִּדַּר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר' - יַעֲקֹב נָדַר נֶדֶר שֶׁלִּפְנֵי כָּל פְּעֻלָּה יַקְדִּים וְיֹאמַר: 'אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי'".

'שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ' עמ' תמט

> ### אָמֵן מִפִּי שְׁנַיִם
>
> **"וְיַעֲקֹב הָלַךְ לְדַרְכּוֹ וַיִּפְגְּעוּ בוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים"** (לב ב)
>
> **כָּתַב הָרָמָ"ע מִפָּאנוֹ:**
>
> 'מַלְאַךְ הָאֱלֹקִים' בְּגִימַטְרִיָּה ב' פְּעָמִים 'אָמֵן', גַּם 'יַעֲקֹב' בְּגִימַטְרִיָּה ב' פְּעָמִים 'אָמֵן', וְיֵשׁ לִלְמֹד מִכָּאן שֶׁלְּכַתְּחִלָּה יִשְׁתַּדֵּל הָאָדָם לְבָרֵךְ בִּפְנֵי שְׁנֵי רֵעִים-מַקְשִׁיבִים שֶׁיַּעֲנוּ אַחֲרָיו 'אָמֵן'.
>
> 'עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת' [לְרָמָ"ע מִפָּאנוֹ] מַאֲמַר חִקּוּר דִּין ב טו

הֵיכָן בִּקֵּשׁ יַעֲקֹב לָשׁוּב 'שָׁלֵם מִן הַחֵטְא'?

"וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל... וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם..." (כח כ-כא)

אֶת לְשׁוֹן הַכָּתוּב "בְּשָׁלוֹם" פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "שָׁלֵם מִן הַחֵטְא שֶׁלֹּא אֶלְמַד מִדַּרְכֵי לָבָן".

בְּטַעַם שֶׁלֹּא פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י אֶת הַפָּסוּק כִּפְשׁוּטוֹ: 'שָׁלֵם בְּגוּפוֹ', בֵּאֵר **רַבִּי אַרְיֵה לֵיבּ תְּאוֹמִים** רַבָּהּ שֶׁל בְּרָאד, עַל פִּי הַמַּעֲשֶׂה שֶׁהוּבָא בַּגְּמָרָא (תַּעֲנִית ח ב): בְּעִירוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי נָפַל דָּבָר וּבָאוּ רָעָב וּמַגֵּפָה בְּאַחַת. בַּצַּר לָהֶם פָּנוּ תּוֹשְׁבֵי הָעִיר לְרַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי וּבִקְּשׁוּ שֶׁיּוֹרֶה לָהֶם דֶּרֶךְ תְּפִלָּה. הֵשִׁיב לָהֶם:

"הִתְפַּלְּלוּ שֶׁיִּתְבַּטֵּל הָרָעָב וְיַחֲזֹר הַשֹּׂבַע לָעוֹלָם, וּמִמֵּילָא תִּתְבַּטֵּל הַמַּגֵּפָה. שֶׁהֲרֵי כְּלָל הוּא בְּיָדֵינוּ שֶׁאֵין הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹרִיד שֹׂבַע לָעוֹלָם אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּחְיוּ בוֹ הַבְּרִיּוֹת, כַּכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה טז): 'פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי'".

אַף כָּאן, כַּאֲשֶׁר הִקְדִּים וּבִקֵּשׁ יַעֲקֹב: "וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל", הֲרֵי כָּלַל בְּכָךְ בַּקָּשָׁה עַל שְׁלֵמוּת הַגּוּף, וּמִכָּךְ שֶׁשָּׁב וּבִקֵּשׁ "וְשַׁבְתִּי בְשָׁלוֹם" - הִסִּיק רַשִׁ"י שֶׁכַּוָּנָתוֹ הָיְתָה לְהוֹסִיף וּלְבַקֵּשׁ לִהְיוֹת שָׁלֵם מִן הַחֵטְא.

'יַעֲלַת חֵן'

לֵאָה בָּקְעָה שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם

"וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת" (כט יז)

בֹּא וּרְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כֹּחָהּ שֶׁל תְּפִלָּה, שֶׁהֲרֵי עַל פִּי מִנְהַג הָעוֹלָם הָיְתָה לֵאָה הַבְּכִירָה אֲמוּרָה לְהִנָּתֵן לְעֵשָׂו הַבְּכוֹר, אַךְ כֵּיוָן שֶׁבָּכְתָה וְהִתְחַנְּנָה לִפְנֵי ה' שֶׁלֹּא תִּפֹּל בְּיָדָיו, זָכְתָה וְנִשְּׂאָה לְיַעֲקֹב (רַשִׁ"י ע"פ ב"ר ע טז).

הוֹסִיף וְכָתַב הָאַלְשִׁיךְ הַקָּדוֹשׁ:

מִלְּבַד סִבָּה זוֹ, הָיוּ סִבּוֹת רַבּוֹת נוֹסָפוֹת לְכָךְ שֶׁיַּעֲקֹב יִבְחַר בְּרָחֵל עַל פְּנֵי לֵאָה אֲחוֹתָהּ, כַּמְפֹרָט בְּכַמָּה וְכַמָּה פְּסוּקִים בְּפָרָשָׁתֵנוּ. לַמְרוֹת זֹאת הִצְלִיחָה לֵאָה בְּכֹחַ תְּפִלָּתָהּ לִבְקֹעַ שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם וּלְהַעְפִּיל אַף עַל פְּנֵי רְצוֹנוֹ וְהִשְׁתַּדְּלוּתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, וְלִזְכּוֹת לְהַעֲמִיד שִׁשָּׁה שְׁבָטִים מִיִּשְׂרָאֵל. "הֱוֵי אוֹמֵר כִּי אֵין כֵּאלֹקֵינוּ לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בֶּאֱמֶת, וְטוֹב טוֹב אֲשֶׁר יַעַזְרֶנּוּ הוּא יִתְבָּרַךְ מִכָּל מַשְׂכִּימֵי קוּם בְּכָל כֹּחוֹת שֶׁבָּעוֹלָם".

'תּוֹרַת מֹשֶׁה'

הוֹדָאָתָהּ הַמְיֻחֶדֶת שֶׁל לֵאָה

"וַתֹּאמֶר הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת ה' עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה" (כט לה)

תָּמוּהַּ הַדָּבָר: וְכִי עַד עַתָּה טֶרֶם הוֹדְתָה לֵאָה עַל שְׁלֹשֶׁת הַשְּׁבָטִים שֶׁזָּכְתָה לְהַעֲמִיד בְּיִשְׂרָאֵל?

פֵּרֵשׁ **הַמַּהֲרָ"ם שִׁיק**: בְּוַדַּאי שֶׁהוֹדְתָה לֵאָה לַה' בְּלֵדוֹתֶיהָ הַקּוֹדְמוֹת, אֶלָּא שֶׁעַתָּה כְּשֶׁזָּכְתָה לִטֹּל יֶתֶר עַל חֶלְקָהּ וְלָלֶדֶת בֵּן רְבִיעִי לְיַעֲקֹב, תָּהֲתָה: וְכִי רַק "הַפַּעַם" - בִּשְׁעַת הַלֵּדָה "אוֹדֶה אֶת ה'"? וַהֲלוֹא צְרִיכָה אֲנִי לְהוֹדוֹת עַל כָּךְ בְּכָל רֶגַע בְּחַיַּי! "עַל כֵּן קָרְאָה שְׁמוֹ יְהוּדָה" - כְּדֵי שֶׁבְּאֶמְצָעוּת שְׁמוֹ תִּזְכֹּר לְהוֹדוֹת לַבּוֹרֵא תָּמִיד, וּכְפִי שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם בִּתְהִלִּים (לד ב): "אֲבָרְכָה אֶת ה' בְּכָל עֵת תָּמִיד תְּהִלָּתוֹ בְּפִי".

עַל פִּי יְסוֹד זֶה פֵּרֵשׁ בַּעַל **'דַּעַת סוֹפֵר'** מִפְּרֶשְׁבּוּרְג אֶת דִּבְרֵי רַבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רַשְׁבִּ"י (בְּרָכוֹת ז ב): "מִיּוֹם שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ לֹא הָיָה אָדָם שֶׁהוֹדָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַד שֶׁבָּאתָה לֵאָה וְהוֹדָתוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'הַפַּעַם אוֹדֶה אֶת ה'".

רַבִּים תָּמְהוּ עַל דִּבְרֵי הַגְּמָרָא: וְכִי עַד שֶׁבָּאָה לֵאָה לֹא הוֹדוּ הָאָבוֹת הַקְּדוֹשִׁים עַל נִסִּים שֶׁאֵרְעוּ לָהֶם, וַהֲלוֹא בְּמִקְרָאוֹת מְפֹרָשִׁים מָצִינוּ שֶׁהוֹדוּ לַה' יִתְבָּרַךְ? וּלְאוֹר הָאָמוּר נִתָּן לְפָרֵשׁ: אֲבוֹתֵינוּ אָכֵן הוֹדוּ לַה' בְּשָׁעָה שֶׁנַּעֲשׂוּ לָהֶם נִסִּים, אַךְ לֵאָה הָיְתָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁעָשְׂתָה לְעַצְמָהּ סִימָן כְּדֵי שֶׁתִּזְכֹּר לָשׁוּב וּלְהוֹדוֹת עַל חַסְדֵי ה' בְּכָל יוֹם תָּמִיד.

כָּךְ פֵּרֵשׁ בַּעַל 'דִּבְרֵי יִשְׂרָאֵל' מִמּוֹדְזִ'יץ (נפ' י"ג בְּכִסְלֵו תרפ"א)
אֶת שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן:
"כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ... בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה וְנֹאמַר אָמֵן":
נִרְמְזוּ כָּאן דִּבְרֵי הַזֹּהַר (וַיֵּלֶךְ רפה ב) שֶׁהַמַּקְפִּיד עַל עֲנִיַּת אָמֵן
מַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ שֶׁפַע רַב - "כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ...
בִּבְרָכָה שְׁלֵמָה" בִּזְכוּת "וְנֹאמַר אָמֵן".

אָמֵן, עוֹנִים וּמִתְבָּרְכִים.

תַּעֲנֶה אֱמוּנִים
מַבָּט עַל סֵדֶר הַתְּפִלָּה

'וַיְבָרֶךְ דָּוִיד' חֵלֶק א'

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד

כַּהֲכָנָה לְבִרְכַּת 'יִשְׁתַּבַּח' מַקְדִּימִים אָנוּ וּמַזְכִּירִים אֶת פְּסוּקֵי 'וַיְבָרֶךְ דָּוִיד' וְאֶת 'שִׁירַת הַיָּם', אֲשֶׁר מִתּוֹכָם וְעַל פִּיהֶם יִסְּדוּ אַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה אֶת חֲמִשָּׁה עָשָׂר הַשְּׁבָחִים הַמֻּזְכָּרִים בְּבִרְכַּת 'יִשְׁתַּבַּח' (טוּר או"ח סי' נא). לְדִבְרֵי בַּעַל 'אָרְחוֹת חַיִּים', חֵלֶק זֶה שֶׁל הַתְּפִלָּה נִפְתָּח בִּפְסוּקֵי 'וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת ה'' מִשּׁוּם שֶׁכָּל הַשִּׁירוֹת שֶׁהֻזְכְּרוּ עַד עַתָּה הָיוּ מִשִּׁירֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ.

אַרְבַּעַת הַפְּסוּקִים הָרִאשׁוֹנִים בְּ'וַיְבָרֶךְ דָּוִיד' (עַד 'לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ') הִנָּם צִטּוּט הַבְּרָכָה שֶׁבֵּרֵךְ דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם אֶת ה' אַחַר שֶׁנַּעֲנוּ יִשְׂרָאֵל לְבַקָּשָׁתוֹ לִתְרֹם מִכַּסְפָּם וּזְהָבָם לְטוֹבַת בִּנְיַת בֵּית ה' (דה"י א כט י-יג). אַחֲרֵיהֶם הוּבְאוּ שִׁשָּׁה פְּסוּקִים נוֹסָפִים מִסֵּפֶר נְחֶמְיָה (ט ו-יא) הַמְּבַטְּאִים אֶת הוֹדָאָתָם שֶׁל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, בְּעֵת שֶׁזָּכוּ לְהִבָּדֵל מִתּוֹךְ בְּנֵי הַנֵּכָר שֶׁבְּקִרְבָּם שָׁהוּ בִּתְקוּפַת גָּלוּת בָּבֶל, וְלַעֲלוֹת לְעִיר הַקֹּדֶשׁ וְהַמִּקְדָּשׁ.

אַף שֶׁבְּרָכָה זוֹ הִיא צִטּוּט מִדְּבָרָיו שֶׁל דָּוִד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם שֶׁנֶּאֶמְרוּ לִשְׁעָתָם, צָרִיךְ הַמִּתְפַּלֵּל לְהַרְגִּישׁ בִּשְׁעַת אֲמִירָתָהּ, וּבִפְרָט בַּתֵּבוֹת: 'וְעַתָּה אֱלֹקֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ', שֶׁאַף אָנוּ מוֹדִים וּמְהַלְלִים עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט מֵרִבֵּי רִבְבוֹת הַחֲסָדִים וְהַטּוֹבוֹת שֶׁמַּרְעִיף עָלֵינוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ מִיּוֹם עָמְדֵנוּ עַל דַּעְתֵּנוּ וְעַד עֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה; הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גִּדְּלָנוּ וּפִרְנְסָנוּ, בֵּרֵךְ אוֹתָנוּ בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, וְגַם כַּאֲשֶׁר חָלִילָה נָטִינוּ לִפֹּל, מִיָּד הֶחֱזִיק בְּיָדֵינוּ וְהֶעֱלָנוּ מִשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת. עַל כָּל זֹאת עָלֵינוּ לְהַלְּלוֹ וּלְשַׁבְּחוֹ, לְפָאֲרוֹ וּלְרוֹמְמוֹ מֵעֹמֶק לִבֵּנוּ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, בְּשִׂמְחָה וּבְטוּב לֵבָב ('עוֹלַת תָּמִיד' פי"ז).

לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד

הָרַבִּי ר' בָּרוּךְ מִמְּזִ'יבּוּז' רָגִיל הָיָה לוֹמַר שֶׁאַנְשֵׁי הָעוֹלָם אֵינָם מְבִינִים לַעֲמֹק אֶת שִׂיחַת הַצַּדִּיקִים. נִרְאֶה לָהֶם כִּבְיָכוֹל מְסַפְּרִים הֵם 'סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת', אוּלָם בֶּאֱמֶת אוֹצְרִים מַעֲשִׂיּוֹת אֵלּוּ בְּקִרְבָּם סוֹדוֹת עֲמֻקִּים וְנִשְׂגָּבִים, שֶׁאוֹתָם בָּחֲרוּ הַצַּדִּיקִים לְהַטְמִין בְּתוֹךְ מַעֲשֶׂה אוֹ אִמְרָה. בְּדֶרֶךְ צַחוּת פֵּרֵשׁ הוּא אֶת הַכָּתוּב בִּתְפִלָּה זוֹ: 'וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת ה'' - דָּוִד בֵּרֵךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּכָל הַכַּוָּנוֹת הַנִּסְתָּרוֹת, אוּלָם 'לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד' - לְצִבּוּר הַשּׁוֹמְעִים נִרְאֶה הָיָה הַדָּבָר כְּאִלּוּ מְסַפֵּר הוּא מַעֲשֶׂה בְּעָלְמָא ('תּוֹלְדֹת אָדָם' פר' וַיֵּשֶׁב).

כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ

בְּבוֹאֵנוּ לְשַׁבֵּחַ אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, יְכוֹלָה לֶאֱחֹז אוֹתָנוּ רֶתֶת וַחֲלְחָלָה; וְכִי כֵּיצַד יוּכַל קָרוּץ מֵחֹמֶר לְהָבִין אַף אֶת אֶפֶס קְצֵה גְּדֻלַּת הַבּוֹרֵא כְּדֵי לְהוֹדוֹת עַל חֲסָדָיו הָאֵין-סוֹפִיִּים?! אָכֵן זֹאת נֶחָמָתֵנוּ בְּעָנְיֵנוּ, אַף כִּי אֵין לָנוּ תְּפִיסָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּלָל, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי הוּשַׂמְנוּ בָּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁפֵל שֶׁהוּא בִּבְחִינַת הַ'נִּגְלֶה' שֶׁבַּבְּרִיאָה, וּמִן הַפְּרָטִים הַנִּרְאִים לְעֵינֵינוּ יְכוֹלִים אָנוּ לְהַעֲלוֹת בְּדַעְתֵּנוּ אֶת גְּדֻלָּתָהּ שֶׁל הַמַּעֲרֶכֶת הַנִּסְתֶּרֶת, שֶׁבָּהּ אֵין שִׁעוּר לְגַדְלוּתוֹ וְתִפְאַרְתּוֹ יִתְבָּרַךְ.

דּוֹמֶה הַדָּבָר לְאָדָם שֶׁלֹּא טָעַם דְּבַשׁ מִיָּמָיו, וּמְשֶׁבִּקֵּשׁ לְהָבִין אֶת עָצְמַת מְתִיקוּת הַדְּבַשׁ, הִגִּישׁוּ לְפָנָיו מַאֲכָל שֶׁתֻּבַּל בִּדְבַשׁ. עַל אַף שֶׁלְּאַחַר טְעִימַת מַאֲכָל זֶה עֲדַיִן אֵין לוֹ מֻשָּׂג בְּמַהוּתוֹ שֶׁל הַדְּבַשׁ עַצְמוֹ, מִכָּל מָקוֹם הֲרֵי עַתָּה יוּכַל לְקַבֵּל מֻשָּׂג וַהֲבָנָה כָּלְשֶׁהִי בְּעָצְמַת מְתִיקוּתוֹ שֶׁל הַדְּבַשׁ, מָה שֶׁלֹּא הָיָה מְסֻגָּל קֹדֶם לָכֵן.

זֶהוּ שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים כָּאן: 'לְךָ ה' הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה... כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ'; אֵין בְּיָדֵינוּ לְהָבִין אֶת גֹּדֶל נִפְלְאוֹתָיו וְרוֹמְמוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל, וּמִמֵּילָא אֵינֶנּוּ יְכוֹלִים לְהוֹדוֹת עֲלֵיהֶם בִּפְרוֹטְרוֹט, אַךְ מִגַּדְלוּתוֹ הַנִּכֶּרֶת בָּאָרֶץ נוּכַל לְהָבִין עַד כַּמָּה עֲצוּמָה וְנִשְׂגָּבָה הִיא גְּדֻלָּתוֹ בַּשָּׁמַיִם וְעַל כָּךְ עָלֵינוּ לְהוֹדוֹת בְּפֶה מָלֵא ('בֵּית דָּוִד' [לְרַבִּי דָּוִד טֶעבִיל מִמִּינְסְק] דְּרוּשׁ ה).

נְתִינַת צְדָקָה בְּ'וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל'

הַ'מִּשְׁנָה בְּרוּרָה' (או"ח נא יט) הֵבִיא שֶׁהָאֲרִיזָ"ל נָהַג לָתֵת צְדָקָה בְּעֵת שֶׁאָמַר: 'וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל'. רַבִּי יַעֲקֹב קָמִינֶצְקִי, מַסְבִּיר בְּמִנְהָג זֶה אֶת הַסִּבָּה שֶׁאָנוּ נוֹהֲגִים לַעֲמֹד בִּשְׁעַת אֲמִירַת 'וַיְבָרֶךְ דָּוִיד', כַּמּוּבָא בַּטּוּר (יור"ד שסא) שֶׁרָאוּי לַעֲמֹד בִּשְׁעַת עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה ('טַלְלֵי אוֹרוֹת').

בַּסֵּפֶר 'נֹהַג כַּצֹּאן יוֹסֵף' (אוֹת יא) הוֹסִיף וְהֵעִיד כִּי בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַגָּדוֹל שֶׁל הָרַמָ"א בָּעִיר קְרָאקָא הָיְתָה קֻפָּה קְבוּעָה בְּכֹתֶל הַמִּזְרָח, סָמוּךְ לִמְקוֹם עָמְדוֹ שֶׁל הָרַמָ"א זִי"עַ, שֶׁבָּהּ הָיָה נוֹתֵן הַגָּאוֹן זָצָ"ל צְדָקָה בִּשְׁעַת אֲמִירַת 'וַיֹּאמֶר דָּוִיד'.

בְּסִפְרוֹ 'בְּאֵר מֹשֶׁה' (פר' תְּרוּמָה) בֵּאֵר הָרְהַ"ק מֵאוֹזְ'רוֹב מִנְהָג זֶה, עַל פִּי מָה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמִים בְּמַסֶּכֶת אָבוֹת (פ"ג מ"ז): "תֶּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ, שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ - שֶׁלּוֹ". לָמַדְנוּ מִדִּבְרֵיהֶם שֶׁיְּסוֹד מִצְוַת הַצְּדָקָה הוּא הָאֱמוּנָה כִּי הָאָדָם אֵינוֹ אֶלָּא בְּגֶדֶר 'שׁוֹמֵר' עַל הַכֶּסֶף שֶׁהִפְקִיד בְּיָדָיו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּמֵחוֹבָתוֹ לְהַפְרִישׁ מֵהַמָּמוֹן הַמֻּפְקָד בְּיָדוֹ בַּעֲבוּר הָעֲנִיִּים כְּצִוּוּי ה'. זוֹהִי אַף הַמַּעֲלָה שֶׁבָּהּ שִׁבַּח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו הַשָּׁלוֹם בַּפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית יח יט): "כִּי יְדַעְתִּיו לְמַעַן אֲשֶׁר יְצַוֶּה אֶת בָּנָיו וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו וְשָׁמְרוּ דֶּרֶךְ ה' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט" - 'לַעֲשׂוֹת צְדָקָה' הַנִּתֶּנֶת מִצַּד הַדִּין, בִּבְחִינַת 'מִשְׁפָּט', וְלֹא 'לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין'. לְפִיכָךְ רָאוּי שֶׁבְּאוֹתָהּ שָׁעָה שֶׁמֵּעִיד הָאָדָם כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא 'מוֹשֵׁל בַּכֹּל' וְכָל מָה שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ שַׁיָּךְ לַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, יְקַיֵּם בְּפֹעַל אֶת דְּבָרָיו וְיִתֵּן צְדָקָה לָעֲנִיִּים.

בְּהֶמְשֵׁךְ דְּבָרָיו הֵבִיא הַ'בְּאֵר מֹשֶׁה' אֶת אֲשֶׁר הוּבָא בַּסֵּפֶר 'אִמְרֵי פִּינְחָס' (שַׁעַר סֵדֶר הַיּוֹם אוֹת עט) בְּשֵׁם רַבִּי פִּינְחָס מִקָּארִיץ שֶׁבִּשְׁעַת אֲמִירַת 'וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל' יֵשׁ לְהַפְרִישׁ ג' פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה (רְאֵה בֶּ'בֵּן אִישׁ חַי' שָׁנָה א' וַיִּגַּשׁ אוֹת יג שֶׁהֵבִיא אֶת הַסֵּדֶר הָרָאוּי ע"פ הַסּוֹד בִּנְתִינַת ג' פְּרוּטוֹת אֵלּוּ), וְאִלּוּ הָיוּ כָּל יִשְׂרָאֵל מְבִינִים אֶת מַעֲלַת מִנְהָג זֶה וְהָיוּ נוֹהֲגִים לָתֵת ג' פְּרוּטוֹת לִצְדָקָה בִּשְׁעַת אֲמִירַת 'וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל' מִיָּד הָיָה מַגִּיעַ מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ.

סְגֻלָּה לַחֲשׂוּכֵי בָּנִים

בַּסֵּפֶר 'עוֹלַת תָּמִיד' (פי"ז) הֵבִיא הַמְחַבֵּר רַבִּי שְׁמוּאֵל הוֹמִינֶר זָצָ"ל עַל פִּי דִּבְרֵי רַשִׁ"י (דה"י א' ג יא), כִּי בִּפְסוּקֵי הַשֶּׁבַח: "בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל" עַד "וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל" יֵשׁ שְׁלוֹשִׁים וּשְׁמוֹנֶה מִלּוֹת שֶׁבַח, וַאֲמִירַת שְׁבָחִים אֵלּוּ בְּכַוָּנָה הִיא סְגֻלָּה לַחֲשׂוּכֵי בָּנִים שֶׁיִּזְכּוּ לְזֶרַע שֶׁל קַיָּמָא. אַךְ סִיֵּם הַגְּרַ"שׁ: "אָמְנָם פָּשׁוּט שֶׁצָּרִיךְ לְכַוֵּן לְשֵׁם שָׁמַיִם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה אֶת שֶׁלּוֹ וִירַחֵם עָלָיו לְמַעַן כְּבוֹד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל".

מַעֲשֵׂה אֱמוּנִים
סִפּוּר שְׁבוּעִי עַל אָמֵן וּתְפִלָּה

מַלְכֹּדֶת שֶׁל אֲמֵנִים

הַסִּפּוּר שֶׁלְּפָנֵינוּ שֶׁהוּבָא בַּבִּטָּאוֹן 'קוֹל בָּרָמָה', בִּטְאוֹנָהּ הַיָּדוּעַ שֶׁל שְׁכוּנַת 'רָמַת אֶלְחָנָן' בִּבְנֵי בְּרַק, וְנִשְׁמַע בַּשֵּׁנִית מִפִּי בַּעֲלֵי הַמַּעֲשֶׂה, מְגוֹלֵל אֶת הַנֵּס הַגָּדוֹל שֶׁאֵרַע לְמִשְׁפָּחָה מֵרְכָסִים בִּזְכוּת הִתְחַזְּקוּתָם הַמְיֻחֶדֶת בְּמִצְוַת עֲנִיַּת אָמֵן עַל כָּל פְּרָטֶיהָ וְדִקְדּוּקֶיהָ:

הַסִּפּוּר הֵחֵל לִפְנֵי כְּשָׁנָה וּמֶחֱצָה. בְּשָׁנָה זֹאת נִפְטַר לְבֵית עוֹלָמוֹ רוֹפֵא הַיְלָדִים הַנּוֹדָע הָרַב דּוֹקְטוֹר יְרַחֵם אֲשֶׁר בֶּנְטַל זָ"ל.

דּוֹקְטוֹר בֶּנְטַל שֶׁשִּׁמֵּשׁ בַּשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת כִּמְנַהֵל הַפַּגִּיָּה בְּבֵית הַחוֹלִים 'לַנִיאָדוֹ' בִּנְתַנְיָה וּבְבֵית הַחוֹלִים 'מַעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה' בִּבְנֵי בְּרַק, הָיָה יָדוּעַ כִּיהוּדִי בַּר אוֹרְיָן, אִישׁ סֵפֶר וִירֵא שָׁמַיִם.

מִלְּבַד מִקְצוֹעִיּוּתוֹ הַמְיֻחֶדֶת, נוֹדַע שְׁמוֹ שֶׁל ד"ר בֶּנְטַל לִתְהִלָּה בִּזְכוּת יִרְאַת הַשָּׁמַיִם הַמְיֻחֶדֶת שֶׁנֶּחֱנַן בָּהּ. לַמְרוֹת יְדִיעוֹתָיו הַמֻּפְלָגוֹת בְּעִנְיְנֵי הָרְפוּאָה הִקְפִּיד לְהִתְיַעֵץ עַל כָּל צַעַד וָשַׁעַל עִם רַבּוֹתָיו הַגְּדוֹלִים, אֲשֶׁר כַּמַּיִם הַפָּנִים לַפָּנִים הֵשִׁיבוּ לוֹ אַהֲבָה וְחִבָּה, וְאַף הֵם נוֹעֲצוּ בוֹ בִּשְׁאֵלוֹת הֲרוֹת גּוֹרָל שֶׁעָלוּ עַל שֻׁלְחָנָם מֵעֵת לְעֵת.

רַבִּים הֵם הַתִּינוֹקוֹת שֶׁחָבִים לוֹ אֶת חַיֵּיהֶם, בֵּינֵיהֶם כָּאֵלּוּ שֶׁנּוֹלְדוּ בְּמִשְׁקָל נָמוּךְ בִּמְיֻחָד, וְהוּא בִּמְמְחִיּוּתוֹ הָרַבָּה טִפֵּל בָּהֶם בְּאַחֲרָיוּת וּבְמִקְצוֹעִיּוּת עַד שֶׁהִשְׁתַּחְרְרוּ לְבֵיתָם כְּשֶׁהֵם בְּרִיאִים וּשְׁלֵמִים.

בַּתְּקוּפָה הָאַחֲרוֹנָה לְחַיָּיו תְּקָפָהּ אוֹתוֹ הַמַּחֲלָה הַיְּדוּעָה, רַחֲמָנָא לִיצְּלָן. ד"ר בֶּנְטַל הִתְיַסֵּר בְּיִסּוּרִים קָשִׁים, אַךְ לַמְרוֹת כָּל זֹאת לֹא חָדַל מֵעֲבוֹדָתוֹ הַמְּסוּרָה לְהַצִּיל עוֹד וָעוֹד תִּינוֹקוֹת וּלְסַיֵּעַ לְהוֹרִים רַבִּים לְהַעֲמִיד דּוֹרוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.

בְּאוֹתָם חֳדָשִׁים קָשִׁים הִשְׁתַּדְּלוּ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ וּמַכָּרָיו לְקַבֵּל עַל עַצְמָם חִזּוּקִים שׁוֹנִים לִרְפוּאָתוֹ, כַּאֲשֶׁר בֵּין הַחִזּוּקִים בָּלַט הַמִּבְצָע הַמְיֻחָד שֶׁהֵכִינוּ בְּנֵי מִשְׁפַּחְתּוֹ בְּמַטָּרָה לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת כָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה בַּמִּצְוָה הַכַּבִּירָה שֶׁל עֲנִיַּת אָמֵן. כַּיָּדוּעַ, עֲנִיַּת אָמֵן הִיא מִצְוָה קַלָּה, אַךְ מֵאִידָךְ כֵּיוָן שֶׁעִקַּר גְּדֻלָּתָהּ תְּלוּיָה בְּכַוָּנַת עֲנִיָּתָהּ עַל כָּל בְּרָכָה לְפִי עִנְיָנָהּ, לְפִיכָךְ הִיא דּוֹרֶשֶׁת מַחֲשָׁבָה וְכֹבֶד רֹאשׁ.

לְצֹרֶךְ כָּךְ הֵם צִיְּרוּ עַל כְּרָזַת נְיָר גָּדוֹל פְּסֵיפָס הַמֻּרְכָּב מִמִּשְׁבְּצוֹת קְטַנּוֹת שֶׁעֲלֵיהֶן רְשׁוּמוֹת סְפָרוֹת מֵאַחַת עַד אַרְבַּע. בְּרֹאשׁ הַכְּרָזָה נִרְשְׁמוּ אַרְבַּע קְבוּצוֹת שֶׁל בְּרָכוֹת, כַּאֲשֶׁר כָּל קְבוּצָה סֻמְּנָה בְּמִסְפָּר וּבְצֶבַע שׁוֹנֶה.

כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת שֶׁבֵּרֵךְ בְּרָכָה, הִדְבִּיק עַל הַכְּרָזָה מַדְבֵּקָה בְּצֶבַע הַתּוֹאֵם לַקְּבוּצָה שֶׁהַבְּרָכָה שַׁיֶּכֶת לָהּ, וְכָךְ אַט אַט הִתְמַלְּאָה הַכְּרָזָה בְּמַדְבֵּקוֹת זוֹהֲרוֹת. כְּדֵי לְהַגְדִּיל אֶת הַחֲוָיָה סֻדְּרוּ הַבְּרָכוֹת בְּאֹפֶן שֶׁבְּאֶמְצָעוּת הַדְבָּקָה נְכוֹנָה שֶׁל הַמַּדְבֵּקוֹת יִוָּצְרוּ מִלִּים וּמִשְׁפָּטִים הַקְּשׁוּרִים לְאָמֵן, דָּבָר שֶׁהֶעֱצִים אֶת הַהֲנָאָה מֵהַמִּבְצָע הַמְּאַתְגֵּר וְהַתּוֹעַלְתִּי.

כַּצָּפוּי, בְּעִקְבוֹת הַמִּבְצָע הֵחֵלּוּ הַיְלָדִים לְהַקְפִּיד יוֹתֵר עַל אֲמִירַת הַבְּרָכוֹת בְּקוֹל וְעַל עֲנִיַּת אָמֵן אַחֲרֵיהֶן בַּכַּוָּנָה הָרְאוּיָה. עַל אַף שֶׁזְּמַן מָה לְאַחַר מִכֵּן, לִמְגִנַּת לֵב, נִפְטַר הַסָּב הַדָּגוּל לְבֵית עוֹלָמוֹ, הִמְשִׁיכוּ הַיְלָדִים בַּמִּבְצָע בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז. הֵם חָשׁוּ בְּלִבָּם כִּי בְּמַעֲשֵׂיהֶם הֵם גּוֹרְמִים נַחַת רוּחַ וְעִלּוּי נְשָׁמָה לְסָבָם הַגָּדוֹל, וְהַדָּבָר הֵסֵב לָהֶם קוֹרַת רוּחַ וְסִפּוּק.

בְּהִתְלַהֲבוּתָם הָרַבָּה סִפְּרוּ הַיְלָדִים לְחַבְרֵיהֶם עַל הַמִּבְצָע, וְאַט אַט הָפַךְ הוּא לְשִׂיחַת הַיּוֹם בְּקֶרֶב יַלְדֵי רְכָסִים. מִפֶּה לְאֹזֶן עָבְרָה הַשְּׁמוּעָה עַל הַמִּבְצָע הַמְיֻחָד וְהַפְּלָקָט הַמַּרְהִיב שֶׁנִּלְוָה אֵלָיו. רַבִּים בִּקְּשׁוּ לְהִתְחַזֵּק, וְגִלָּיוֹן הַמִּבְצָע צֻלַּם בְּכַמָּה עֲשָׂרוֹת עֲתָקִים וְהוּפַץ בִּמְחִיר הַקֶּרֶן לְכָל דּוֹרֵשׁ וּמְבַקֵּשׁ.

הָיָה זֶה בְּאַחַד מִמּוֹצָאֵי הַשַּׁבָּתוֹת. מַכְשִׁיר הַטֶּלֶפוֹן בְּבֵית מִשְׁפַּחַת בֶּנְטַל צִלְצֵל. הַשְּׁפוֹפֶרֶת הוּרְמָה וּמֵעֵבֶר לַקַּו נִשְׁמַע קוֹל נִרְגָּשׁ שֶׁל אִשָּׁה שֶׁהִזְדַּהֲתָה כְּאֵם אַחַת הַמִּשְׁפָּחוֹת הַדָּרוֹת בִּשְׁכוּנָתָם. הִיא סִפְּרָה לִגְב' בֶּנְטַל כִּי זְמַן מָה קֹדֶם לָכֵן רָכְשָׁה אֶת הַכְּרָזָה הַמְיֻחֶדֶת שֶׁל הָ'אָמֵן'. הַכְּרָזָה הֻדְבְּקָה בִּנְיַר דֶּבֶק רָחָב עַל קִיר חֲדַר הַיְלָדִים בְּבֵית הַמִּשְׁפָּחָה, וּבַשְּׁבוּעַיִם הָאַחֲרוֹנִים הַפְּסֵיפָס כְּבָר הִסְפִּיק לְהִתְמַלֵּא בְּחֶצְיוֹ וְלַחְשֹׂף מִקְצָת מֵהַמִּלִּים שֶׁ'נֶּחְבְּאוּ' בְּתוֹכוֹ.

הוֹסִיפָה הָאִשָּׁה וְסִפְּרָה: "בְּשָׁעָה מֻקְדֶּמֶת לְמַדַּי, בְּבֹקֶר יוֹם הַשַּׁבָּת, הִתְעוֹרְרוּ כָּל בְּנֵי הַבַּיִת לְשֵׁמַע זַעֲקוֹתָיו הַמַּחֲרִידוֹת שֶׁל אַחַד הַיְלָדִים.

נִגַּשְׁנוּ בִּמְהִירוּת לְחַדְרוֹ וְהִבְחַנּוּ בַּיֶּלֶד הַמְבֹעָת הַמַּצְבִּיעַ לְעֵבֶר הַכְּרָזָה הַתְּלוּיָה עַל הַקִּיר. מַבָּט קָצָר הִסְפִּיק כְּדֵי שֶׁנָּבִין אֶת גֹּדֶל הַנֵּס שֶׁאֵרַע לָנוּ; אֶל אַחַת מִפִּסּוֹת נְיַר הַדֶּבֶק שֶׁבְּאֶמְצָעוּתָן הֻצְמְדָה הַכְּרָזָה לַקִּיר, דָּבוּק הָיָה נָחָשׁ מֵת. הַנָּחָשׁ שֶׁנִּרְאָה גָּדוֹל וּמְאַיֵּם, נִדְבַּק בְּרֹאשׁוֹ לְפִסַּת הַדֶּבֶק, וּלְמַרְבֵּה הַפֶּלֶא, עַל אַף שֶׁנִּסָּה בְּכָל כֹּחוֹתָיו לְהִשְׁתַּחְרֵר לֹא עָלָה הַדָּבָר בְּיָדוֹ.

אַחַד הַשְּׁכֵנִים שֶׁבָּקִי הָיָה בְּטִבְעָם שֶׁל נְחָשִׁים הֻזְעַק לַמָּקוֹם וְהִתְפַּעֵל עַד עִמְקֵי נִשְׁמָתוֹ מֵהַנֵּס הֶעָצוּם שֶׁהִתְרַחֵשׁ מוּל עֵינָיו. 'מְדֻבָּר בְּנַחַשׁ אַרְסִי וּמְסֻכָּן', צִיֵּן הָאִישׁ, 'אֵינֶנִּי יָכוֹל לְהַסְבִּיר כֵּיצַד לֹא הִצְלִיחַ לְהִשְׁתַּחְרֵר מִפִּסַּת הַדֶּבֶק שֶׁאֵלֶיהָ נִדְבַּק, וּמַדּוּעַ לֹא הִזִּיק לְאֵי מִי מִיַּלְדֵיכֶם בְּטֶרֶם טִפֵּס עַל הַכְּרָזָה, אֵין סָפֵק כִּי הִתְרַחֵשׁ כָּאן נֵס גָּלוּי!', הוֹסִיף הָאִישׁ בְּהִתְפַּעֲלוּת בְּטֶרֶם עָזַב אֶת הַבַּיִת".

הַדֶּלֶת נִסְגְּרָה מֵאֲחוֹרָיו, וּבַבַּיִת נוֹתְרוּ הַהוֹרִים וְיַלְדֵיהֶם הֲמוּמִים מֵהַנֵּס הַגָּדוֹל שֶׁהִתְחוֹלֵל לְמוּל עֵינֵיהֶם. הֵם לֹא הָיוּ זְקוּקִים לְהֶסְבֵּרִים נוֹסָפִים. בְּטוּחִים הָיוּ מֵעַל לְכָל סָפֵק מַהִי הַזְּכוּת שֶׁהֵגֵנָּה עֲלֵיהֶם מֵהַנָּחָשׁ הָאֵימְתָנִי. הַכְּרָזָה הַצִּבְעוֹנִית שֶׁקְּרוּעָה הָיְתָה בְּחֶלְקָהּ הָעֶלְיוֹן הֵעִידָה עַל כָּךְ כְּאֶלֶף עֵדִים.

מַלְאֲכֵי הָאָמֵן שֶׁמִּלְּאוּ אֶת חֲלַל הַבַּיִת בַּיָּמִים הָאַחֲרוֹנִים בָּלְמוּ אֶת הַנָּחָשׁ וְהִצִּילוּ אֶת הַיְלָדִים מִנְּשִׁיכָתוֹ הַמְסֻכֶּנֶת.

עיצובים shay

וְכַאֲשֶׁר תָּקוּם מִן הַסֵּפֶר, תְּחַפֵּשׂ בַּאֲשֶׁר לָמַדְתָּ אִם יֵשׁ בּוֹ דָּבָר אֲשֶׁר תּוּכַל לְקַיְּמוֹ. (אִגֶּרֶת הָרַמְבָּ"ן)

"בני אמונים" ת.ד. 102 בני ברק | פקס. 08-9746102 | מייל. 9139191@gmail.com | ניתן לקבל עלון זה במייל מידי שבוע